

I. NỘI DUNG

1. Thể loại, kiểu văn bản

- Truyện đồng thoại
- Thơ có yếu tố tự sự và miêu tả

2. Tiếng việt

- Từ ghép, từ láy
- Mở rộng chủ ngữ
- Các biện pháp tu từ

3. Làm văn

- Viết bài văn kể lại một trải nghiệm đáng nhớ
- Viết đoạn văn ghi lại cảm nghĩ về bài thơ có yếu tố tự sự, miêu tả

II. LUYỆN TẬP

Bài 1: Đọc đoạn văn sau và trả lời câu hỏi:

“... Người anh hỏi biết sự tình, bèn nằn nì với em xin đổi tất cả gia sản của mình để lấy mảnh vườn có cây khế ngọt. Người em thương anh nên cũng bằng lòng đổi. Đến mùa khế có quả, chim phượng hoàng lại đến ăn. Người anh xua đuổi âm ỉ, chim bèn nói như trước rằng:

*Ăn một quả,
Trả cục vàng,
May túi ba gang,
Mang đi mà đựng.*

Được lời, người anh may giấu một cái túi sáu gang. Rồi chim cũng chở anh đi đến nơi hải đảo đầy bạc vàng châu báu. Nhưng tính tham lam làm mất anh hoa lên khi thấy hải đảo có nhiều của quý giá. Anh ta loay hoay mãi không biết nên lấy thứ gì, bỏ thứ gì. Khi nghe chim giục chở về, anh vợ bạc vàng châu báu đầy ắp cái túi sáu gang, quần vào ngang lưng, ngoài ra còn giắt thêm khắp người. Anh ta leo lên lưng chim, chim phải đập cánh ba lần mới lên nổi. Chim cố sức bay, đến giữa biển cả, vì nặng quá, suýt đâm nhào xuống nước mấy lần.

Khi gần đến đất liền, chim lao đảo, nghiêng cánh, người anh mang cả túi vàng bạc rơi tòm xuống biển sâu và bị sóng cuốn đi mất tích.”

(Trích truyện *Cây khế*)

Câu 1. Xác định ngôi kể của văn bản ?

Câu 2. Khi được chim phượng hoàng trở đến đảo vàng, người anh đã có hành động như thế nào? Điều đó thể hiện đặc điểm gì của nhân vật?

Câu 3. Con chim đưa hai anh em ra đảo hoang có phải là con vật kỳ ảo không? Vì sao?

Câu 4. Kết cục của người anh giúp em nhận ra những bài học quý báu gì cho mình?

Bài 2: Đọc đoạn trích sau và trả lời các câu hỏi:

[...] Được gặp lại và sống bên các anh nàng, Li-dơ càng nóng lòng tìm cách giải thoát cho các anh. Ý nghĩ ấy không phút nào rời nàng cả. Và quả nhiên một đêm nàng mơ

thấy bà tiên ở lâu đài Moóc-gan bày cho cách giải thoát các anh của nàng. Bà tiên nói: “Con phải đi hái cây tầm ma^[1] ngoài nghĩa địa và con sẽ bị phỏng tay, đau đớn vô cùng. Con hãy lấy chân dẫm nát cây ra và được một loại sợi gai mà con sẽ dùng để dệt mười một chiếc áo dài tay. Dệt xong con quàng áo lên mười một con thiên nga và như vậy là phép ma sẽ tiêu tan. Nhưng đây mới là điều cấm nặng nề nhất là từ lúc bắt đầu dệt cho đến khi dệt xong con không được nói một câu. Nếu con chỉ nói một tiếng thôi thì tiếng nói đó sẽ là nhát dao đâm xuyên tim các anh con”.

Nàng bưng tinh và bắt đầu làm việc ngay để giải thoát cho các anh nàng.

Qua hai ngày làm việc cật lực, hai bàn tay nàng bị phỏng cả lên, đau đớn vô cùng. Nhưng nàng đã bắt đầu dệt những chiếc áo dài tay bằng sợi cây tầm ma xanh thẫm.

(Trích “Bầy thiên nga” – An-đéc-xen)

Chú thích: [1]Tầm ma: một loại cây có sợi, giống cây gai ở nước ta.

Câu 1: Chỉ ra chi tiết kì ảo trong đoạn trích.

Câu 2: Mục đích cô bé Li-dơ dệt những chiếc áo dài tay từ sợi cây tầm ma là gì?

Câu 3: Để đạt được mục đích trên, cô bé Li-dơ phải đối mặt với những thử thách gì?

Câu 4: Từ việc làm của cô bé Li-dơ, em rút ra cho mình bài học gì về tình cảm anh em trong gia đình.

Bài 3: Đọc đoạn trích sau và trả lời các câu hỏi:

Nàng tiên Ốc

Phan Thị Thanh Nhàn

[...]

*Xưa có bà già nghèo
Chuyên mò cua bắt ốc
Một hôm bà bắt được
Một con ốc xinh xinh
Vỏ nó biêng biếc xanh
Không giống như ốc khác
Bà thương không muốn bán
Bèn thả vào trong chum.*

*Rồi bà lại đi làm.
Đến khi về thấy lạ:
Sân nhà sao sạch quá
Đàn lợn đã được ăn
Cơm nước nấu tinh tươm
Vườn rau tươi sạch cỏ.*

*Bà già thấy chuyện lạ
Bèn cố ý rình xem
Thì thấy một nàng tiên
Bước ra từ chum nước
Bà già liền bí mật
Đập vỡ vỏ ốc xanh
Rồi ôm lấy nàng tiên
Không cho chui vào nữa
Hai mẹ con từ đó
Rất là yêu thương nhau.*

...

Câu 1

- Hãy xác định thể thơ của văn bản trên?
- Chỉ ra yếu tố tự sự và miêu tả trong bài thơ trên?

Câu 2

- Xác định từ láy được tác giả sử dụng khi miêu tả vẻ đẹp của con ốc.
- Nêu tác dụng của việc sử dụng từ láy đó trong bài thơ?

Câu 3 Theo em, vì sao bà cụ lại không bán con ốc? Việc đó đã mang đến những điều kì diệu gì trong cuộc sống của bà?

Câu 4 Viết đoạn văn ngắn (khoảng 5-7 câu) nêu cảm nghĩ của em về bài thơ Nàng tiên Ốc của Phan Thị Thanh Nhàn. Trong đoạn văn có sử dụng chủ ngữ là cụm từ (gạch chân chỉ rõ).

Bài 4: Hãy đọc bài thơ sau và thực hiện các yêu cầu từ 1-5:

*“Sang năm con lên bảy
Cha đưa con đến trường
Giờ con đang lon ton
Khắp sân vườn chạy nhảy
Chỉ mình con nghe thấy
Tiếng muôn loài với con.*

*Mai rồi con lớn khôn
Chim không còn biết nói
Gió chỉ còn biết thổi
Cây chỉ còn là cây
Đại bàng chẳng về đây
Đâu trên cành khế nữa
Chuyện ngày xưa, ngày xưa
Chỉ là chuyện ngày xưa.*

*Đi qua thời ấu thơ
Bao điều bay đi mất
Chỉ còn trong đời thật
Tiếng người nói với con
Hạnh phúc khó khăn hơn
Mọi điều con đã thấy
Nhưng là con giành lấy
Từ hai bàn tay con.”*

(“Sang năm con lên bảy” - Vũ Đình Minh)

Câu 1. Xác định thể loại và các phương thức biểu đạt của bài thơ.

Câu 2. Theo người cha, có những điều gì thay đổi khi “*Mai rồi con lớn khôn*”?

Câu 3. Giải nghĩa từ “đi” trong câu thơ “*Đi qua thời ấu thơ*”.

Câu 4. Qua đoạn thơ, người cha muốn nói với con điều gì khi con lớn lên và từ già thời thơ ấu?

Câu 5. Rút ra thông điệp ý nghĩa với bản thân em qua bài thơ.

Bài 5: Tìm chủ ngữ là cụm danh từ trong những câu sau:

a) Hai cái răng đen nhánh lúc nào cũng nhai ngoàm ngoạp như hai lưỡi liềm máy làm việc. (*Bài học đường đời đầu tiên*)

b) Những ngọn cỏ gãy rạp, y như có nhát dao vừa lia qua. (*Bài học đường đời đầu tiên*)

c) Nhưng trời giá rét quá, khách qua đường đều rào bước rất nhanh, chẳng có ai đoái hoài đến lời chào hàng của em. (*Cô bé bán diêm*)

Bài 6: Chỉ ra và nêu tác dụng của biện pháp tu từ hoán dụ trong câu thơ sau:

a. Ngày ngày dòng người đi trong thương nhớ

Kết tràng hoa dâng bảy mươi chín mùa xuân

(Viếng lăng Bác – Viễn Phương)

b. Áo chàm đưa buổi phân li

Cầm tay nhau biết nói gì hôm nay

(Việt Bắc – Tố Hữu)

c. Mồ hôi mà đổ xuống đồng

Lúa mọc trùng trùng sáng cả đôi nương

(Giọt mồ hôi – Thanh Tịnh)

BGH xác nhận

Nhóm trưởng(TTCM)

GVBM

Tạ Thúy Hà

Nguyễn Thị Kim Thanh

Nguyễn Thị Ngọc Anh